

AXBOROT-KOMMUNIKATSION KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK SHART SHAROITLARI

Aliiev Dilshod Maxmatrabievich

Oriental universiteti katta o'qituvchisi

aliyevali1211@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15791791>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 11-iyun 2025 yil

Ma'qullandi: 13-iyun 2025 yil

Nashr qilindi: 30-iyun 2025 yil

KEY WORDS

umumiy o'rta ta'lim, masofaviy ta'lim, kompetensiya, axborot-kommunikatsion kompetentlik, axborotlashgan ta'lim muhiti, axborotlashgan jamiyat, pedagogik shart sharoitlar.

ABSTRACT

maqolada umumta'lim muassasa rahbarlarining masofaviy ta'lim muhitida axborot-kommunikatsion kompetentligini shakllantirishning dolzarbligi va ahamiyati asoslangan, ushbu sohada amalga oshirilgan ilmiy-tadqiqot ishlari tahlil qilingan; B.Blum taksonomiyasi asosida umumiy o'rta ta'lim muassasa rahbarlarining boshqaruv faoliyatida zamonaviy axborot kommunikatsion texnologiyalardan foydalanish kompetensiyalari tahlil qilin; "Butun umr davomida o'qish" tamoyili asosida masofaviy ta'lim muhitida umumta'lim muassasa rahbarlarining axborot-kommunikatsion kompetentligini rivojlantirishshning pedagogik shart sharoitlari asoslangan

Kirish. Bugungi kunda jahonda ta'lim jarayonini raqamlashtirish insonning eng muhim "moslashuvchan" ko'nikmalaridan (Soft skills) biri hisoblangan kreativ salohiyatli va zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalardan samarali foydalana oladigan rahbar kadrlarni tayyorlash ehtiyojini yuzaga keltirmoqda. Shu nuqtai nazardan Angliya, Amerika, Janubiy Koreya, Rossiya kabi bir qator rivojlangan mamlakatlarda mutaxassislarni uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi kompetentli yondashuv va "bilimlar iqtisodiyoti" (economy of knowledge) asosida takomillashtirilmoqda.

Dunyo miqyosida umumta'lim muassasalari rahbarlarining boshqaruv kompetentligini rivojlantirish mexanizmlarini zamonaviy axborot kommunikatsion texnologiyalar va innovatsiyalar asosida takomillashtirish muhim pedagogik muammo hisoblanadi. YuNESKO tomonidan uzluksiz ta'lim tizimini elektron va masofaviy texnologiyalar, kreativ va innovatsion ta'lim metodlarini joriy etish asosida takomillashtirishga, shuningdek, rahbar xodimlarning axborot-kommunikatsion kompetentligini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Bundan tashqari, Yangi O'zbekistonda axborotlashgan jamiyatni rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalariga mos ravishda xalq ta'limi tizimi rahbarlarining boshqaruv faoliyati samaradorligini oshirish masalasiga alohida e'tibor qaratilmoqda. O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasida "uzluksiz ta'lim tizimi mazmunini sifat jihatidan yangilash, shuningdek, professional kadrlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish; o'qitish metodikasini takomillashtirish, ta'lim-tarbiya jarayoniga individuallashtirish tamoyillarini bosqichma-bosqich tatbiq etish; xalq ta'limi sohasiga zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalar va innovatsion loyihalarni joriy

etish"¹ vazifalari belgilangan. Bu borada umumta'lim maktab rahbar xodimlarining axborot kommunikatsion kompetentligini Elektron malaka oshirish platformasi orqali rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Umumta'lim maktab rahbar va redagog kadrlarining axborot kommunikatsion kompetentligini kompetentligini rivojlantirish muammosi so'nggi yillarda bir qator olimlar tomonidan o'rganilmoqda. Jumladan, mamlakatimizda ta'limda zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-nazariy hamda ta'limda elektron axborot resurslarini yaratish va ularni joriy qilishning metodik asoslari bo'yicha U.Sh.Begimqulov [3], S.Q.Tursunovlar [12]. tomonidan o'rganilgan, S.S.Gulyamov, R.X. Alimov hamda B.B.Mo'minovlar tomonidan oliy ta'lim tizimini raqamlashtirish, raqamli iqtisodiyot texnologiyalari bo'yicha yangi yo'nalishlar va fanlarni joriy etish, bulutli texnologiyalardan foydalanish orqali ta'lim tizimini isloh qilish, o'qitishda zamonaviy usullar, jumladan interaktiv doskalar hamda planshetlardan samarali foydalanish, suni'iy intellekt texnologiyalarini qo'llash [5], talabalarga masofaviy ta'lim berishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning zarurati, afzalliklari va masofaviy ta'lim sohasidan foydalanish bo'yicha statistikalar keltirilgan hamda raqamli texnologiyalardan foydalanish va masofaviy ta'limning yangi avlod tizimlarini joriy etish lozimligi, masofaviy ta'lim tizimi orqali yangi ko'nikmalarni yoki mavzuga oid materiallarni o'rganish tezroq, osonroq va arzonroq ekanligi atroflicha yoritib berilgan. Shuningdek, mamlakatimizda masofaviy ta'limni raqamli texnologiyalardan foydalangan holda samarali yo'lga qo'yish borasida to'stinlik qilayotgan muammolar va ularni yechish bo'yicha tadqiqotlar olib borilgan [14].

Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi mamlakatlaridan A.A. Temerbekova [10], A.S. Karpechenko [6], S. A.Быков [4], S.V. Trishina [11], O.A.Kizik [7], D. B. Yakubjonova [15] va boshqa tadqiqotchilar tomonidan axborot kommunikatsion kompetentlikni rivojlantirish masalalari tadqiq qilingan.

Xorijiy davlatlarda mutaxassislar tayyorlashga kompetentlik yondoshuv, axborot kompetentligi muammolari bo'yicha Dj. Raven, E.F.Zeer, Shtoff, I.S. Fishman, A.Daxin, I.G. Morgenshteyn, D. Bell, U. Dayzard, G. Kan, O. Tofflerlar faol tadqiqotlar olib borishgan.

Tadqiqot metodologiyasi. So'nggi yillarda ta'lim tizimiga AKT va ta'lim tizimini raqamlashtirish bo'yicha olib borilayotgan tadqiqotlarni taqqoslama tahlil qilish, muammolarni aniqlash, kuzatuvlarni amalga oshirish, hamda ta'lim jarayoniga tatbiq etilishi lozim bo'lgan raqamli texnologiyalar bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Tahlil va natijalar. Hozirgi davr insondan umrbod ta'lim olishni, ya'ni o'z hayotiy faoliyati davomida muntazam kasbiy bilim va ko'nikmalarini oshirib borishni taqoza etmoqdaki, albatta bu raqamli texnologiyalardan keng foydalanish hamda Internet texnologiyalar asosida amalga oshiriladi. Internet texnologiyalarga asoslangan ta'lim shakllaridan biri bu - masofaviy ta'limdir. O'zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi ta'lim to'g'risidagi qonunining 16 moddasida "Masofaviy ta'lim o'quv rejalari va o'quv dasturlariga muvofiq ta'lim oluvchilar tomonidan zarur bilim, malaka va ko'nikmalarni axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan hamda Internet jahon axborot tarmog'idan foydalangan holda masofadan turib olishga qaratilgan. Masofaviy ta'limni tashkil etish tartibi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi" –deb ko'rsatib o'tilgan [1].

Umumta'lim maktab rahbar xodimlarining axborot-kommunikatsion kompetentligi turli xil axborotlarni tezkor o'zlashtirish qobiliyati bilan xarakterlanuvchi shaxsga yo'naltirilgan ta'lim hisoblanib, kasbiy ahamiyatga ega bo'lgan ko'p darajali kompetentlik hisoblanadi va u motivatsion, kasbiy-faoliyat va refleksiv-kommunikativ komponentlardan tashkil topadi. Ta'lim tizimi xodimlarining axborot-kommunikatsion kompetentligi axborot yo'naltiruvchi,

¹ Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси "Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида"ги ПФ-5712-сон Фармони

tashkiliy, konstruktiv, kommunikativ va rivojlantiruvchi funksiyalarga ega bo'lib, sub'ektivlik, tarkibiy, dinamiklik, integrativlik va yarim funktsional xususiyatlarga ega bo'ladi. Ta'lim tizimi xodimlarining axborot-kommunikatsion kompetentligini baholash indikatorlariga boshqaruv jarayonlari bo'yicha zamonaviy axborotlarni tezkor o'zlashtirish, alternativ yechimlar tizimini yaratish va optimal qarorlar qabul qilish, axborotlarni qayta ishlash hamda mutaxassislik fanlari majmui bo'yicha bilimlari, refleksiv kasbiy faoliyati bo'yicha tajribalari, menejerlik madaniyati, menejerlik masalalarini samarali hal etish bo'yicha tayyorgarligi hamda o'zining axborot kompetentligini mustaqil oshirib borish, o'z-o'zini rivojlantirish va baholash qobiliyatlarini kiritish mumkin.

Axborot-kommunikatsion kompetentlikni shakllantirish, uning modellari va asosiy komponentlari bo'yicha yuqorida keltirilgan tahlillar umumta'lim muassasa rahbarlarining axborot-kommunikatsion kompetentligi bo'yicha tizimli, aniq bir xulosa yo'qligini ko'rsatadi. Turli ilmiy-tadqiqot ishlarida axborot-kommunikatsion kompetentlik komponentlari turlicha ko'rsatilgan bo'lib, bo'lajak menejerlarni tayyorlash sohasida axborot kompetentlikni shakllantirishning mezonlari, mazmuniy tarkibi, pedagogik shart sharoitlari to'liq ochib berilmagan.

Shuningdek, yuqorida tahlil etilgan tadqiqot ishlari aynan axborot kompetentlikni shakllantirishga oid bo'lsada, ularda masofaviy ta'lim muhitida ushbu kompetentlikni rivojlantirish masalalari yoritilmagan.

Hozirgi globallashtirish davri va axborotlar asrida raqamli texnologiyalarning rivojlanishi, kelajakda rivojlanishi bashorat qilinayotgan yangi texnologiyalar (bulutli, additiv, 3D-pechat, o'z-o'zini rivojlantiruvchi, mustaqil fikrlovchi robotlar, modellashtirish, ya'ni dinamik ob'ektlarning virtual nusxalari)ni ishlab chiqarishga kirib kelishi bo'lajak boshqaruv kadrlari, ya'ni menejerlarning axborot kompetentligini shakllantirish va rivojlantirishning nazariy hamda amaliy asoslarini yanada takomillashtirishni talab etadi.

Bo'lajak menejerlarning axborot-kommunikatsion kompetentligi bevosita uning kasbiy funksiyalari va vazifalaridan kelib chiqib shakllantirilishi lozim. Ta'lim muassasaning tezkor o'zgaruvchan sharoitlar, qonunchilik, raqobatchilik, jamiyatdagi qadriyat va ma'naviyat tizimlari, jamoa qarashlari, innovatsion texnika va texnologiyalar sharoitida faoliyat yuritishini hisobga olib, menejer o'z vazifalarni amalga oshirishda menejmentning tamoyillari, nazariyasi, andozalar, ma'lumotlarga ishlov berish, boshqarish qonunlaridan foydalana bilishi talab etiladi [16].

Bo'lajak menejerlarning axborot-kommunikatsion kompetentligini samarali shakllantirishning pedagogik shart sharoitlari deganda, bizning ta'rifimiz bo'yicha "Axborotlashgan innovatsion ta'lim muhitida mutaxassislarining axborot kompetentligini shakllantirishga qaratilgan ta'lim jarayoni uni ishlab chiqarishdagi kasbiy faoliyati davrida rivojlantirishga qaratilgan o'z-o'zini rivojlantirish va baholash jarayonlari majmui tushuniladi". Ilmiy asoslangan pedagogik shart sharoitlar majmui axborot kompetentlikning barcha komponentlarini (kognitiv, motivatsiyali, refleksiv, kommunikativ va b.) bosqichma-bosqich shakllantirishga yo'naltirilgan bo'lishi zarur. Bunday pedagogik sharoitlarni amalga oshirish murakkab, maqsadga yo'naltirilgan, o'zaro bog'liq va ilmiy asoslangan pedagogik jarayondan iborat bo'lib uni qo'yidagi yo'llar orqali amalga oshirish mumkin bo'ladi:

umumta'lim muassasa rahbarlarining axborot-kommunikatsion kompetentligini nazariy-metodolok asoslashga tizimli va kompetentlik nuqtai nazaridan yondoshish;

innovatsion ta'lim muhitida ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanishni rivojlanish strategiyasini hisobga olgan holda axborot kompetentlikni shakllantirishga konseptual yondashish;

umumta'lim muassasa rahbarlarini axborotlar bilan ishlash jarayonidagi sub'ektiv shart-sharoitlarni (umumta'lim muassasa rahbarlarining Internet tizimi orqali mustaqil axborotlarni olishi, o'z-o'zini rivojlantirish va baholash qobiliyatlarini shakllantirish masalalari va h.k.) e'tiborga olish;

umumta'lim muassasa rahbarlarining hamkorlikda ishlay olish qobiliyati, loyihaviy va ilmiy-ijodiy faoliyatga yo'naltirilgan faoliyatini tashkil etish, ularning faolligini oshirishda AKT vositalaridan keng foydalanish;

axborot-kommunikatsion kompetentlikni shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar va shart-sharoitlar diagnostikasi va monitoringini olib borish.

Umumta'lim muassasa rahbarlarining axborot-kommunikatsion kompetentlikni shakllantirishning pedagogik shart sharoitlari axborot-kommunikatsion bo'yicha amalga oshirilgan ilmiy tadqiqotlar va ilmiy adabiyotlarda mutaxassislarning axborot-kommunikatsion kompetentligini shakllantirishda uning komponentlari, innovatsion ta'lim muhiti, innovatsion pedagogik texnologiyalar va interaktiv o'qitish metodlaridan foydalanish darajasi, elektron ta'lim resurslari hamda Internet tarmog'i orqali mustaqil axborotlar olish jarayonlari atroficha o'rganilgan, lekin masofaviy ta'lim muhitida mutaxassislarning axborot kompetentligini shakllantirish muammolari to'liq ilmiy o'rganilmaganligi aniqlangan.

Yuqoridagi tahlillar asosida bo'lajak umumta'lim muassasa rahbarlarining masofaviy ta'lim asosida axborot kompetentligini shakllantirishga qaratilgan pedagogik shart-sharoitlarni aniqlashda rahbarlarning axborot-kommunikatsion kompetentligini axborotlashgan ta'lim muhitida shakllantirish va axborotlashgan jamiyat muhitida rivojlantirish kabi bosqichlarga ajratamiz.

Axborotlashgan ta'lim muhiti – menejerlarning ta'lim muassasidagi o'qish jarayoni, ya'ni masofaviy o'qish platformalari ("Uzluksiz kasbiy ta'lim" platformasi), elektron kutubxonalar, video va audio mashg'ulotlar, telekommunikatsiya o'quv loyihalari va boshqa internet manbalar orqali qisman yoki to'liq o'qituvchi nazoratida axborotlarni qabul qilish, saqlash, qayta ishlash va foydalanish jarayonlarini o'z ichiga oladi.

Axborotlashgan jamiyat – bu global ijtimoiy jarayon va umumjamiyat ishlab chiqarish sohasida yetakchi faoliyat turi bo'lib, zamonaviy mikroprotessor va kompyuter texnikalari hamda axborot almashinuvida foydalaniladigan boshqa turli xil texnik vositalar yordamida axborotlarni yig'ish, qayta ishlash, saqlash, uzatish va foydalanish jarayonlari majmuidir. Bunda axborot-kommunikatsion kompetentlikni rivojlantirish jarayoni sifatida qaraladi va bu rahbar xodimlarning kasbiy-hayotiy faoliyati davomida "Butun umr davomida o'qish" tamoyili asosida amalga oshishi nazarda tutiladi.

Axborotlashgan jamiyat sharoitida umumta'lim muassasa rahbarlarining axborot-kommunikatsion kompetentligini rivojlantirish quyidagi vazifalarni nazarda tutadi:

rahbarning fikrlash va tafakkur qobiliyatlarini rivojlantirish;
raqamli texnologiyalar, masofaviy ta'lim, "bulutli texnologiyalar", vebinar, onlayn ma'ruza, "blended learning", "flipped classroom" texnologiyalari, ularning asosiy komponentlari va ta'limdagi imkoniyatlarini haqida oliy ta'lim muassasalari pedagog kadrlarining bilim, ko'nikma va kompetensiyalarini oshirish;

murakkab nostandart vaziyatlarda optimal qarorlar qabul qilish yoki muammo yechimi bo'yicha aniq takliflar berish malakasini shakllantirish (masalan, faoliyatni optimallashtirishga yo'naltirilgan kompyuter o'yinlaridan foydalanish orqali va h.k.);

kompyuterli modellashtirish imkoniyatlaridan foydalangan holda rahbarlarning tadqiqot-izlanish faoliyatini rivojlantirish;

ta'lim oluvchining axborot madaniyatini, axborotlardan to'g'ri foydalanish va unga ishlov berish qobiliyatlarini shakllantirish.

Yuqorida keltirilgan faoliyat turlari malaka oshirish kurslari tinglovchilari, professor-o'qituvchi va raqamli texnologiyalar o'rtasida axborotlashgan o'zaro ta'sir bilan asoslanadi va u umumta'lim muassasa rahbarlarida axborot-kommunikatsion kompetentlikni shakllantirishning pedagogik shart sharoitlarini belgilaydi. Shuningdek, ta'limni va jamiyatni axborotlashtirish, axborotlashtirishda masofaviy ta'limdan keng foydalanish bilan bog'liq bo'lgan masalalar umumta'lim muassasa rahbarlarining axborot-kommunikatsion

kompetentligini shakllantirish va rivojlantirishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlarining asosi hisoblanadi.

Tadqiqot jarayonida B.Blum taksonomiyasi asosida umumiy o'rta ta'lim muassasa rahbarlarining boshqaruv faoliyatida zamonaviy axborot kommunikatsion texnologiyalardan foydalanish kompetensiyalari tahlil qilindi (1-jadvalga qarang). Mazkur kompetensiyalar uchta mezonlar asosida belgilandi: boshqaruv faoliyatini axborotlashtirish funksiyalarini anglash (kognitiv), boshqaruvga oid axborot jarayonlarini optimallashtirish (faoliyatli) va boshqaruvda zamonaviy axborot kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash motivlarini rivojlantirish (motivatsion).

1-jadval.

B.Blum taksonomiyasi bo'yicha direktorlarning axborot-kommunikatsion kompetensiyalari

Mezon	Daraja	Kompetensiya
Kognitiv	Bilish (K1)	umumiy o'rta ta'lim muassasalarini boshqarish va rivojlantirish jarayonlarida ko'llaniladigan zamonaviy axborot kommunikatsion texnologiyalar va ulardan foydalanish samaradorligini bilish qobiliyati
	Tushunish (K2)	boshqaruv samaradorligini oshirish va ta'lim muassasasining axborot-boshqaruv muhitini rivojlantirishi uchun zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalarning imkoniyatlarini tushuntirib berish qobiliyati
Faoliyatli	Ko'llash (K3)	zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalarni maktabni boshqarish jarayonlarida qo'llash qobiliyati
	Tahlil qilish (K4)	zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalari asosida maktab jarayoniga taalluqli ma'lumotlarni tezkor ravishda yig'ish, tahlil etish va vizuallashtirish; yakka joyda tizimli ravishda saqlash; reja va hisobotlarni birgalikda shakllantirishni tashkil etish qobiliyati
Motivatsion	Sintez (K5)	shaxsiy axborot-boshqaruv muhitini innovatsion axborot-boshqaruv muhitiga integratsiyalash qobiliyati
	Baholash (K6)	globallashtirish sharoitida boshqaruv faoliyatini natijalarini tanqidiy baholash asosida ta'lim muassasasini rivojlantirish qobiliyati.

Belgilangan kompetensiyalar asosida umumta'lim muassasa rahbarlarining zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalardan foydalanish kompetensiyalarining rivojlanganlik darajalari aniqlandi.

Adaptiv (past) daraja umumta'lim muassasa rahbarlari axborot-kommunikatsion texnologiyalar sohasidagi bilim va ko'nikmalar mavjudligini nazarda tutadi, lekin ulardan boshqaruv faoliyatida foydalanish uchun kompetensiyalar yetarli emas.

Integrativ (o'rta) daraja umumta'lim muassasa rahbarlarining zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalar sohasida mavjud bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarini axborot-boshqaruv muhitiga integratsiyalash qobiliyatiga ega bo'ladi, lekin ta'lim muassasaning rivojlanishiga erisha olmaydi.

Kreativ (yuqori) daraja global axborotlashtirish sharoitida boshqaruv faoliyati samaradorligini rivojlanishiga olib keladi.

B.Blum taksonomiyasi asosida ishlab chiqilgan axborot-kommunikatsion kompetensiyalarini dinamik ravishda murakkablashtirib borilishi ochib berilgan.

Xulosa va takliflar. Yuqorida bayon etilganlardan kelib chiqib quyidagi xulosalarni keltirish mumkin:

1. Adabiyotlar tahlili natijasida global axborotlashtirish sharoitida umumiy o'rta ta'lim muassasa rahbarlari boshqaruv samaradorligiga erishish uchun ularning axborot-kommunikatsion kompetentligini rivojlantirishga zarurligi asoslandi. Shu sababli umumiy o'rta ta'lim maktab rahbarlarining boshqaruv kompetentligi tarkibida axborot-kommunikatsion kompetentligi alohida belgilanib, uning mazmun mohiyati aniqlangan va boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirish asosida maktabning innovatsion axborot-boshqaruv muhitini shakllantirish talabi belgilangan.

2. Axborot-kommunikatsion kompetentlikga oid amalga oshirilgan mamlakatimiz va xorijiy olimlarning ilmiy-tadqiqot ishlari va ilmiy adabiyotlar tahlillari asosida umumta'lim muassasa rahbarlarining axborot-kommunikatsion kompetentligini masofaviy ta'lim muhitida shakllantirish va rivojlantirishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari hamda ta'limni va jamiyatni axborotlashtirishga oid mualliflik ta'rifi ishlab chiqildi.

3. Umumiy o'rta ta'lim muassasa rahbarlarining zamonaviy axborot kommunikatsion texnologiyalardan boshqaruv faoliyatda foydalanish kompetensiyalarini baholash uchun boshqaruv jarayonlarini axborotlashtirish yo'llarini bilish (kognitiv), boshqaruvga oid axborot jarayonlarini optimallashtirish (faoliyatli) hamda axborot-menejerlik motivlarni rivojlantirish (motivatsion) mezonlari belgilandi.

O'tkazilgan tadqiqotlar natijasida quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi:

umumta'lim muassasa rahbarlarida boshqaruv kompetentligini "Uzluksiz kasbiy ta'lim" elektron platformasi orqali rivojlantirish maqsadida interaktiv videoma'ruza va amaliyotga yo'naltirilgan vebinarlarga asoslangan tashkiliy mexanizmlarini takomillashtirish;

umumta'lim muassasa rahbarlarining boshqaruv faoliyatida axborot-kommunikatsion texnologiyalardan sohasidagi muhim yutuqlariga samarali asoslangan foydalanish uzluksiz kasbiy rivojlantirishning muqobil shakllarini amaliyotga joriy etish.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi qonuni. Ta'lim to'g'risida. Toshkent sh., 2023 yil, O'RQ-637-son
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 29 apreldagi "O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5712-conli Farmoni.
3. Begimqulov U.Sh. Pedagogik ta'limda zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-nazariy asoslari: monografiya. -T.: «Fan», 2007.
4. Быков С. А., Гнездилова Н. А. Model upravleniya razvitiem informatsionnoy kompetentnosti spetsialista-menedjera // Vestnik TGU. 2007. № 8 S. 214–218. 07. № 8 S. 214–218.
5. Gulyamov S.S., Alimov R.X. va boshqalar. Axborot tizimlari va texnologiyalari. - T.: Sharq, 2000. – 591 b.
6. Karpechenko A.S. Formirovanie informatsionnoy kompetentnosti sovremennogo menedjera. Avtoreferat dissertatsii na soiskanie uchenoy stepeni kandidata pedagogicheskix nauk. Federalnoe gosudarstvennoe budjetnoe obrazovatelnoe uchrejdenie vysshego professionalnogo obrazovaniya Kalujskiy gosudarstvennyy universitet im. K. E. siolkovskogo. 2012.
7. Kizik O. A. K voprosu o stanovlenii informatsionnoy kompetentnosti kak sostavlyayushchey professionalnoy kompetentnosti vyipusknika professionalnogo litseya // Materialy nauchno-

- metodicheskoy konferensii «Universitety v obrazovatelnom prostranstve regiona: opyt, traditsii i innovatsii». — Petrozavodsk, 2003. — Chast 1. — S. 23–25.
8. Mo'minov B.B. Pedagogik dasturiy ta'minot vositalari // Fizika-matematika va informatika. - 2009. - № 5.- B. 32 - 36.
9. Raximov O.D., Ro'ziev H.J., Murodov M.O. Ta'lim sifati va innovatsion texnologiyalar. Monografiya. T.: "Fan va texnologiya" nashriyoti, 2016. – 206 b.
10. Temerbekova A.A. Formirovanie informatsionnoy kompetentnosti uchitelya v regionalnoy sisteme dopolnitelnogo professionalnogo obrazovaniya. Avtoreferat dissertatsii na soiskanie uchenoy stepeni doktora pedagogicheskix nauk. Moskovskiy pedagogicheskiy gosudarstvennyy universitet. 2009.
11. Trishina S.V. Informatsionnaya kompetentnost kak pedagogicheskaya kategoriya // Vestnik TGU. 2012. — № 9 (44).
12. Tursunov S.Q. Ta'limda elektron axborot resurslarini yaratish va ularni joriy qilishning metodik asoslari (pedagogika oliy ta'lim muassasalari -Web-dizayn fani misolida): ped. fan. dok... diss. -Toshkent, 2011.
13. Urazmetova Sh.A. Raqamli resurslarni modellashtirish asosida talabalarning axborot kompetentligini rivojlantirish, 13.00.06 - Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi ixtisosligi bo'yicha dissertatsiya avtoreferati. Toshkent davlat pedagogika universiteti.
14. Shomurodov Sh.Sh. Pedagogicheskie usloviya formirovaniya informatsionnoy kompetensii u budущix menedjerov v distansionnom obrazovanii. Obrazovanie i innovatsionnye issledovaniya (2022 god №6). S. 147-152.
15. Yakubjonova, D. B. Formirovaniya informatsionnoy kompetentnosti studenta vuza posredstvom interaktivnyx texnologiy. // Molodoy uchenyy. — 2012. — № 9 (44). — S. 323-325. — URL:
16. Qosimov G'M. Menejment: Oliy o'quv yurtlari talabalari uchun darslik. T.: O'zbekiston, 2002. — 312 bet.

INNOVATIVE
ACADEMY